

แผนบริหารการสอนประจำบทที่ 4

หัวข้อเนื้อหาประจำบท

1. ความสำคัญของแผนกบริการส่วนหน้า
2. โครงสร้างของแผนกบริการส่วนหน้า
3. หน้าที่และความรับผิดชอบของแผนกงานบริการส่วนหน้า
4. ตำแหน่งงานแผนกบริการส่วนหน้า
5. คุณลักษณะของพนักงานแผนกบริการส่วนหน้า
6. สรุป

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบอกความสำคัญของแผนกบริการส่วนหน้า
2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถอธิบายลักษณะ โครงสร้างของแผนกบริการส่วนหน้า
3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถอธิบายหน้าที่รับผิดชอบของแผนกบริการส่วนหน้า
4. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบอกลักษณะตำแหน่งงานของแผนกบริการส่วนหน้า
5. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถอธิบายคุณลักษณะของพนักงานบริการส่วนหน้า

วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนประจำบท

1. การบรรยายประกอบโปรแกรมสำเร็จรูปการนำเสนอ
2. การศึกษาเอกสารประกอบการสอน
3. การอภิปรายกลุ่ม
4. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
5. การตอบคำถามทบทวนท้ายบท

สื่อการเรียนการสอน

1. โปรแกรมสำเร็จรูปในการนำเสนอ
2. เครื่องคอมพิวเตอร์
3. เอกสารประกอบการสอน
4. เอกสารประกอบการบรรยาย

การวัดผลและการประเมินผล

1. สืบเนื่องจากความสนใจในเนื้อหาที่เรียน
2. สืบเนื่องจากการซักถามและตอบคำถามในชั้นเรียน
3. สืบเนื่องจากการร่วมการอภิปราย
4. ประเมินจากการตอบคำถามท้ายบท

บทที่ 4

แผนกบริการส่วนหน้า

ในการบริหารงานธุรกิจที่พักมีการดำเนินงานหลายภาคส่วน ซึ่งแต่ละส่วนมีความสำคัญในการให้บริการลูกค้ามากน้อยแตกต่างกันไป แผนกบริการส่วนหน้า (Front Office Department) หรือที่เรียกโดยย่อว่า F/O เป็นแผนกหนึ่งในโรงแรมที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการให้บริการแขกผู้มาเข้าพัก และมีความสำคัญต่อกิจการ โรงแรมมากที่สุด เพราะเป็นด่านหน้าที่จะพบปะแขกผู้มาเข้าพัก ตั้งแต่การต้อนรับการลงทะเบียนเข้าพัก รับจองห้องพัก สร้างความประทับใจแรกให้กับแขกผู้มาเข้าพัก ตลอดจนให้บริการระหว่างที่แขกมาพักอยู่ใน โรงแรม ดูแลปฏิสัมพันธ์กับแขกผู้มาเข้าพัก ตั้งแต่วันแรกจนวันสุดท้ายที่แขกออกจาก โรงแรม แผนกบริการส่วนหน้าทำหน้าที่ไม่ต่างจากการเป็นศูนย์กลางของงานบริการ ทั้งยังติดต่อสื่อสารกับพนักงานแผนกอื่น ๆ ของ โรงแรมอีก เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่น

ความสำคัญของแผนกบริการส่วนหน้า

เมื่อบุคคลภายนอกอย่างก้าวเข้าสู่บริเวณ โรงแรม สิ่งแรกที่จะพบเห็นคือบริเวณห้องโถง (Lobby) และเคาน์เตอร์ที่ให้บริการแก่ลูกค้า หรือบริเวณของแผนกบริการส่วนหน้า (Front Office) ซึ่งบริเวณดังกล่าวคือการปฏิบัติงานของพนักงานส่วนหน้าของ โรงแรม ที่ถือว่าเป็นแผนกที่มีความสำคัญและเป็นภาพลักษณ์ของ โรงแรม ซึ่งความสำคัญของแผนกบริการส่วนหน้าของ โรงแรมมีดังนี้ (จารีทิพย์ ทากิ, 2549, น. 66; อรรธิกา พังงา, 2553, น. 47-48)

1. จุดแรกพบ (First Contact Point)

แผนกบริการส่วนหน้านั้นเป็นจุดแรกที่ต้องมีปฏิสัมพันธ์กับแขกผู้เข้าพักและบุคคลทั่วไป เนื่องจากอยู่บริเวณห้องโถง (Lobby) ของโรงแรมและเห็นได้ง่ายที่สุด ทั้งแขกที่พักในโรงแรมและแขกข้างนอกมักจะติดต่อกับแผนกบริการส่วนหน้าเป็นแผนกแรก ดังนั้นพนักงานในแผนกบริการส่วนหน้าควรสร้างความประทับใจให้ทั้งแก่แขกที่เข้าพักและแขกภายนอกที่มาใช้บริการอื่น ๆ ในโรงแรม การสร้างความประทับใจตั้งแต่วันแรกที่แขกนั้นจะทำให้แขกเกิดความรู้สึกที่ดีและอยากกลับมาใช้บริการในครั้งต่อ ๆ ไป รวมทั้งการพูดถึงและบอกต่อ ซึ่งเป็นการสร้างชื่อเสียงให้แก่โรงแรมและเป็นการโฆษณาทางหนึ่งที่โรงแรมไม่จำเป็นต้องเสียค่าใช้จ่ายอีกด้วย

2. ศูนย์รวมข่าวสารข้อมูล (Information Center)

แผนกบริการส่วนหน้าเป็นจุดแรกที่ผู้เข้าพักหรือบุคคลภายนอกต้องติดต่อหรือนึกถึงเมื่อแขกมีปัญหา มีข้อสงสัย หรือต้องการความช่วยเหลือระหว่างที่พักอยู่ในโรงแรม เช่น แขกมีปัญหาภายในห้องพัก แขกต้องการทราบข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว แขกต้องการข้อมูลการใช้บริการบริเวณต่าง ๆ ภายในโรงแรม ดังนั้นบุคลากรของแผนกจึงต้องมีความรู้และต้องหมั่นศึกษาหาข้อมูลต่าง ๆ ของโรงแรม ที่จำเป็นเพื่อให้บริการตอบคำถามต่อแขกผู้เข้าพักและบุคคลที่มาติดต่อได้อย่างไม่ขาดตกบกพร่อง

3. ศูนย์กลางการประสานงาน (Nerve Center)

แผนกบริการส่วนหน้าเป็นแผนกที่เก็บข้อมูลของผู้เข้าพักตั้งแต่แขกทำการจองห้องพักและวันแรกที่ลงทะเบียนเข้าพัก จนกระทั่งถึงวันที่คืนห้องพัก ดังนั้นแผนกบริการส่วนหน้าจึงมีหน้าที่ในการประสานงานระหว่างแผนกเพื่ออำนวยความสะดวกระหว่างที่แขกพักในโรงแรม รวมถึงการให้ความช่วยเหลือและประสานงานแขกภายนอกที่มาติดต่อกับโรงแรมหรือแขกภายในโรงแรม

4. จุดอำลา (Last Contact Point)

นอกจากแผนกบริการส่วนหน้ามีความสำคัญในการเป็นจุดแรกที่แขกจะได้พบปะติดต่อและสร้างความประทับใจให้แก่แขกทั้งในและนอกโรงแรมแล้วนั้น แผนกนี้ยังเป็นจุดสุดท้ายที่ผู้เข้าพักต้องมาติดต่อ เมื่อแขกต้องการคืนห้องพัก แขกจะต้องมาติดต่อเพื่อคืนกุญแจและชำระค่าใช้จ่าย แผนกบริการส่วนหน้าจึงเปรียบเสมือนจุดสุดท้ายที่จะได้พบปะและอำลาระหว่างผู้เข้าพักและโรงแรม หากระหว่างพักมีข้อผิดพลาดหรือข้อร้องเรียนอันใด จึงนับเป็นโอกาสที่ดีที่พนักงานบริการส่วนหน้าจะสร้างความประทับใจและความรู้สึกที่ดีให้เกิดขึ้นกับแขกผู้เข้าพักได้อีกครั้งก่อนที่แขกจะจากไป ดังนั้นความประทับใจในบริการครั้งสุดท้ายจึงมีความสำคัญไม่ต่างจากความประทับใจเมื่อแรกเข้าพัก

5. จุดขายหลัก (Sell Point)

นอกเหนือจากวิธีการทำการตลาดอื่น ๆ ของแผนกขายและการตลาดของโรงแรม แผนกบริการส่วนหน้านั้นจัดอยู่ในส่วนสำคัญที่สร้างรายได้ (Revenue Center) ให้กับโรงแรมเช่นเดียวกัน เนื่องจากรายได้หลักของโรงแรมมาจากการขายห้องพักซึ่งเป็นหน้าที่ของแผนกขายและการตลาดและแผนกบริการส่วนหน้าเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ด้วยลักษณะงานที่มีความใกล้ชิดแขกและสถานที่ตั้งของแผนกนั้นทำให้พนักงานมีโอกาสได้เสนอขายบริการด้านอื่นที่มีในโรงแรมให้กับแขกผู้เข้าพักหรือบุคคลทั่วไปอีกด้วย เช่น ห้องอาหารของโรงแรม สปา ศูนย์บริการธุรกิจ เป็นต้น รวมถึงการขายห้องพักที่ราคาสูงกว่าที่ลูกค้าจองมา (Up-Sell) เพื่อเป็นการเพิ่มยอดขายให้แก่ทางโรงแรม

6. ตัวแทนของโรงแรม (hotel representative)

พนักงานในแผนกบริการส่วนหน้าทำหน้าที่เป็นตัวแทนของโรงแรมในการสร้างภาพลักษณ์และชื่อเสียง มีคำกล่าวที่ว่า “Front Office Department is A Hotel” ซึ่งมีความหมายว่าแผนกบริการส่วนหน้าก็คือโรงแรม เนื่องจากแขกผู้เข้าพักจะตัดสินคุณภาพและมาตรฐานการให้บริการของโรงแรมจากภาพรวมทั้งหมด โดยเฉพาะด้านคุณภาพและมาตรฐานในการบริการของโรงแรม ดังนั้นเป็นหน้าที่ของพนักงานทุกคนในแผนกที่สร้างความประทับใจตั้งแต่แขกเข้าพักจนกระทั่งแขกออกจากโรงแรม

7. พัฒนาสินค้าและบริการของโรงแรม (Product and Service Development)

แผนกบริการส่วนหน้ามีหน้าที่ดูแลแบบสอบถามเพื่อสำรวจความพึงพอใจระหว่างที่แขกพักในโรงแรม ซึ่งแขกผู้เข้าพักสามารถให้ความเห็นต่าง ๆ คำร้องเรียน ความต้องการ และข้อเสนอแนะลงในแบบสอบถามดังกล่าว จากนั้นแผนกบริการส่วนหน้ามีหน้าที่รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อทำเป็นรายงานนำเสนอต่อหัวหน้าและผู้บริหาร ทั้งนี้ข้อมูลดังกล่าวมีประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาและปรับปรุงการบริการของโรงแรมให้ดียิ่งขึ้น แบบสอบถามอาจวางไว้ที่หัวเตียงนอนภายในห้องพักของแขก หรือที่บริเวณส่วนหน้าโดยพนักงานบริการส่วนหน้าอาจขอให้แขกช่วยทำแบบสอบถามระหว่างที่แม่บ้านตรวจสอบความเรียบร้อยภายในห้องพักที่แขกเช็คเอาท์ (Check Out)

ภาพที่ 4.1 แผนกบริการส่วนหน้า ณ โรงแรมปาร์คนายเลิศ
ที่มา: อลิสา ฤทธิชัยฤกษ์

ภาพที่ 4.2 ตัวอย่างแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เข้าพัก

ที่มา: <https://sites.google.com/a/kamakshiclouds.in/company/products/gfs>

โครงสร้างของแผนกบริการส่วนหน้า

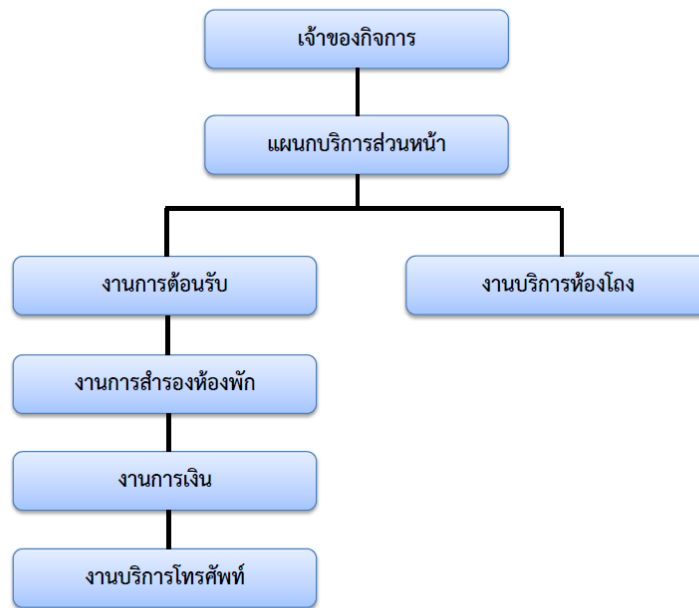
โครงสร้างของแผนกบริการส่วนหน้าของแต่ละโรงแรมมีความเหมือนหรือแตกต่างกันขึ้นอยู่กับปัจจัยที่กล่าวไว้แล้วในบทก่อนหน้านี้ อย่างไรก็ตามเราสามารถจัดโครงสร้างของแผนกบริการส่วนหน้าของโรงแรมขนาดเล็ก กลาง และใหญ่ ดังนี้ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์, 2540, น. 1-18)

1. โครงสร้างการปฏิบัติงานในแผนกบริการส่วนหน้าของโรงแรมขนาดเล็ก

โครงสร้างโรงแรมขนาดเล็กจะมีลักษณะไม่ซับซ้อน เนื่องจากจำนวนห้องพักในโรงแรมมีไม่มาก โรงแรมขนาดเล็กหลายแห่งเจ้าของกิจการอาจทำหน้าที่เป็นผู้จัดการแผนกบริการส่วนหน้า (Front Office Manager) ด้วยตัวเอง โดยรับผิดชอบงานหลักในแผนกซึ่งแบ่งได้ 2 ส่วน คือ

1) งานต้อนรับ คือ งานทั้งหมดของส่วนหน้า ตั้งแต่การสำรองห้องพัก การลงทะเบียน และการดูแลค่าใช้จ่ายแขก ซึ่งในโรงแรมขนาดเล็กพนักงานต้อนรับสามารถทำหน้าที่ทุกอย่างเพียงคนเดียวรวมถึงทำหน้าที่รับโทรศัพท์อีกด้วย

2) งานบริการในบริเวณล็อบบี้หรือห้องโถง เป็นงานที่อำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ ของแขก เช่น การดูแลเรื่องสัมภาระ บริการลิฟต์ และบริการรับส่ง เป็นต้น

ภาพที่ 4.3 โครงสร้างแผนกบริการส่วนหน้าของโรงแรมขนาดเล็ก
ที่มา: สุริย์ เข็มทอง (2555, น. 1-16)

2. โครงสร้างการปฏิบัติงานในแผนกบริการส่วนหน้าของโรงแรมขนาดกลาง

โรงแรมขนาดกลางจะมีจำนวนห้องพักประมาณ 100-300 ห้อง มีการแบ่งสายงานในแผนกบริการส่วนหน้าโดยเป็นไปตามลักษณะของงาน โดยมากสามารถแบ่งงานออกได้ดังนี้

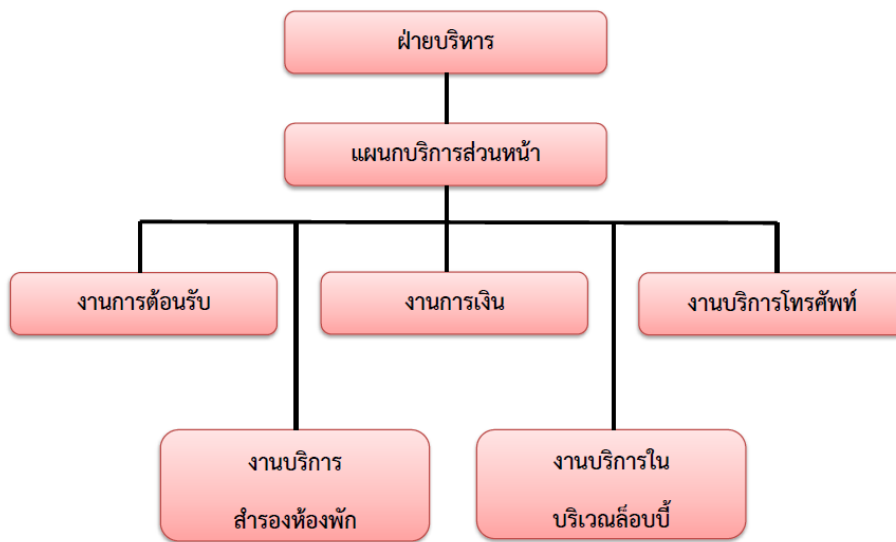
1) งานต้อนรับ (Reception) คือ การให้บริการแขกในการลงทะเบียนเข้าพัก (Check in) และคืนห้องพัก (Check out) ระหว่างที่แขกพักทำหน้าที่อำนวยความสะดวกเกี่ยวกับข่าวสารข้อมูลทั่วไปทั้งหมดทั้งในและนอกโรงแรม เช่น จดหมาย ข้อความ การนัดพบของแขก งานรวบรวมเอกสาร ข้อมูลสถิติต่าง ๆ เกี่ยวกับแขกผู้เข้าพักและการขายห้องพัก

2) งานบริการสำรองห้องพัก (Reservation) ทำหน้าที่ในการสำรองห้องพักจากบุคคลภายนอกทั้งภายในและต่างประเทศ ซึ่งสามารถทำได้หลายวิธี เช่น จดหมาย โทรศัพท์ โทรสาร เว็บไซต์ เป็นต้น

3) งานบริการโทรศัพท์ (Telephone Operator) ทำหน้าที่ดูแลและอำนวยความสะดวกในการโอนสายในกรณีที่ระบบโทรศัพท์ไม่ใช่ระบบสายตรง ดังนั้นพนักงานรับโทรศัพท์มีหน้าที่รับโทรศัพท์จากภายนอกแล้วต่อผ่านไปยังห้องพักแขกหรือหน่วยงานต่าง ๆ ภายในโรงแรม รวมทั้งการต่อสายระหว่างเครื่องฟ่งภายในโรงแรมด้วย

4) งานการเงิน (Front Office Cashier) ทำหน้าที่ดูแลบัญชีค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ระหว่างที่แขกพัก และตรวจดูความเรียบร้อยและรับชำระเงินของแขกก่อนออกจากโรงแรม นอกจากนี้งานการเงินยังทำหน้าที่รับแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศและอื่น ๆ

5) งานบริการในบริเวณล็อบบี้ (Bell Captain or Porter Service) ทำหน้าที่รับผิดชอบในการดูแลรับสัมภาระของแขกผู้มาเข้าพัก และนำส่งหนังสือหรือเอกสารต่าง ๆ ต่อไปยังแผนกอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

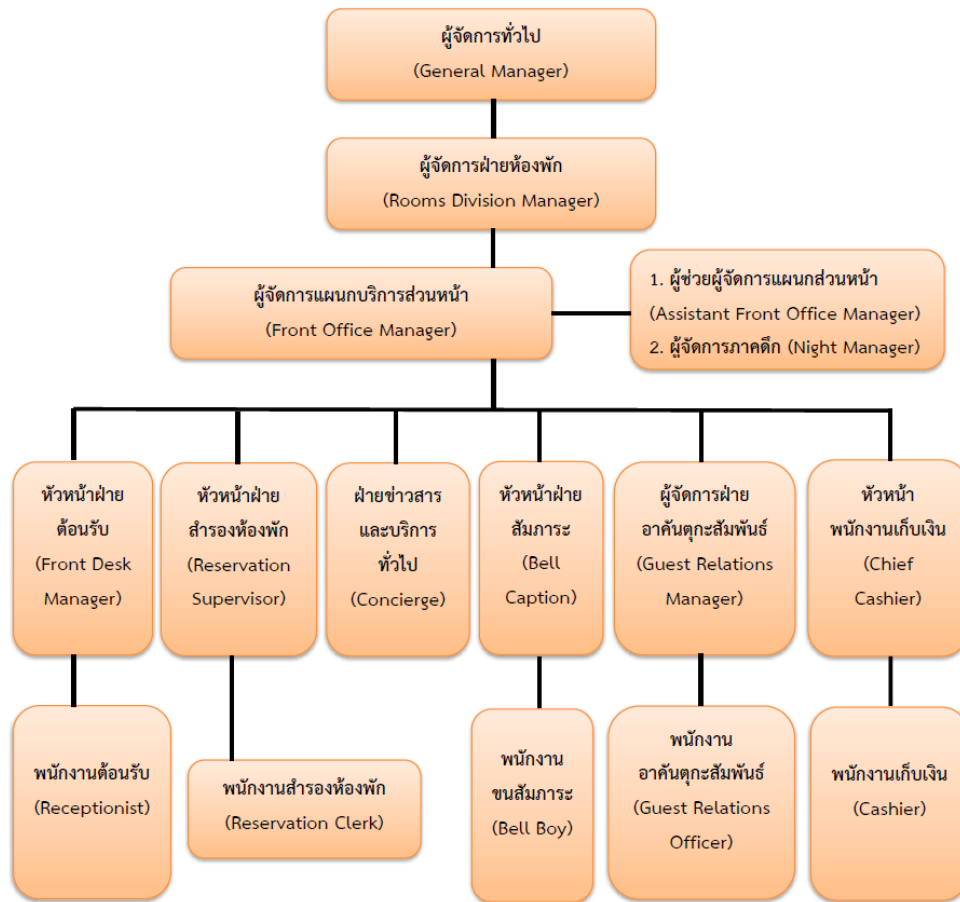

ภาพที่ 4.4 โครงสร้างแผนกบริการส่วนหน้าของโรงแรมขนาดกลาง

ที่มา: สุริย์ เข้มทอง (2555, น. 1-17)

3. โครงสร้างการปฏิบัติงานในแผนกบริการส่วนหน้าของโรงแรมขนาดใหญ่

โรงแรมขนาดใหญ่ที่มีจำนวนห้องมาก จะมีการแบ่งสายงานแผนกบริการส่วนหน้าที่แตกต่างกันไปตามขนาด ระดับและนโยบายของโรงแรม ตำแหน่งงานหลักที่สำคัญ เช่น งานต้อนรับ งานสำรองห้องพัก งานบริการโทรศัพท์ งานการเงินและงานบริการบริเวณล็อบบี้ แต่ละโรงแรมจะมีความแตกต่างกันในการแบ่งสายงานย่อยในรายละเอียดที่ขึ้นอยู่กับขนาดของโรงแรม นอกจากนี้โรงแรมบางแห่งอาจรวมฝ่ายสำรองห้องพักไว้ในแผนกการขายและการตลาดก็ได้

ภาพที่ 4.5 โครงสร้างแผนกบริการส่วนหน้าของโรงแรมขนาดใหญ่
ที่มา: สุริย์ เข็มทอง (2555, น. 1-18)

หน้าที่และความรับผิดชอบของแผนกงานบริการส่วนหน้า

หน้าที่และความรับผิดชอบหลักของแผนกงานบริการส่วนหน้านั้นเป็นไปเพื่อให้บริการต่อแขกผู้มาเข้าพักในโรงแรมอย่างมีประสิทธิภาพ ได้มาตรฐาน เพื่อสร้างความประทับใจให้กับแขกผู้มาเข้าพัก ตั้งแต่วันแรกจนถึงวันสุดท้าย แผนกบริการส่วนหน้ามีหน้าที่และความรับผิดชอบหลัก ดังนี้ (สุพัตรา สร้อยเพชร, 2553, น. 113-115)

1. การเสนอขายห้องพัก

ห้องพักนั้นถือได้ว่าเป็นสินค้าหลักที่ทำรายได้สูงสุดของธุรกิจโรงแรม ดังนั้นถือเป็นเรื่องที่สำคัญของแผนกต้อนรับส่วนหน้า ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับงานด้านการขายห้องพัก โดยเริ่มตั้งแต่การรับสำรองห้องพักให้แก่แขกที่ทั้งมีการสำรองห้องพักล่วงหน้า และแขกที่ไม่ได้

สำรองห้องพักไว้ล่วงหน้า นอกจากนี้ยังต้องทำหน้าที่รับลงทะเบียนเข้าพัก และการกำหนดหมายเลขห้องพักให้เป็นไปอย่างเรียบร้อย

2. การบริการด้านข้อมูลข่าวสาร

แผนกต้อนรับส่วนหน้านั้นนับได้ว่าเป็นศูนย์รวมข้อมูลของแขกผู้มาเข้าพัก รวมถึงข้อมูลต่าง ๆ ภายในโรงแรม เช่น ข้อมูลการจัดงานเลี้ยงต่าง ๆ ข้อมูลอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราประจำวัน ดังนั้นแผนกบริการส่วนหน้าจึงเป็นจุดที่แขกทั้งภายในและภายนอก รวมถึงแผนกต่าง ๆ จะติดต่อเพื่อขอทราบข้อมูล นอกจากนี้แผนกบริการส่วนหน้ายังเป็นศูนย์กลางที่คอยประสานงานกับแผนกอื่น ๆ เพื่อให้การบริการภายในโรงแรมเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

3. การบริการประสานงานให้แก่แขก

พนักงานต้อนรับส่วนหน้ามีหน้าที่ในการเป็นศูนย์กลางประสานงานทั้งระหว่างแขกผู้มาเข้าพักและพนักงานในแผนกอื่น ๆ ภายในโรงแรม เช่น เมื่อมีการขายห้องพักได้ พนักงานส่วนหน้าจะต้องส่งเรื่องรายละเอียดเกี่ยวกับการขายห้องพักนั้น ๆ ไปยังแผนกแม่บ้าน เพื่อให้พนักงานในแผนกแม่บ้านได้เตรียมการเรื่องการทำความสะอาดห้องพัก และประสานงานระหว่างแขกภายนอกที่ต้องการติดต่อแขกของโรงแรม นอกจากนี้แผนกต้อนรับส่วนหน้ายังเป็นจุดรับเรื่องร้องเรียนและช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้กับแขก ดังนั้นพนักงานในแผนกนี้จึงต้องมีหัวใจบริการ เอาใจใส่ในการช่วยแก้ปัญหาให้กับแขกอย่างจริงใจด้วยความรวดเร็วและมีปฏิภาณไหวพริบที่ดี เพื่อสร้างความประทับใจให้กับแขกผู้มาเข้าพัก

4. การทำรายงานเกี่ยวกับสถานภาพของห้องพัก

แผนกต้อนรับส่วนหน้าจะทำหน้าที่ตรวจสอบและรายงานสถานภาพของห้องพัก (Rooms Status) ในแต่ละช่วงเวลาของวัน ทั้งนี้ข้อมูลของห้องพักจะต้องมีความถูกต้องและอัปเดต สถานการณ์ตลอดเวลา จากนั้นจึงนำรายงานที่ตรวจสอบเรียบร้อยแล้วนำเสนอส่งแผนกต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและผู้บริหาร ข้อมูลในรายงานสถานภาพห้องพัก ได้แก่ รายละเอียดของห้องพักว่าง (Vacant Rooms) ห้องพักรับแขก (Occupied rooms) ห้องพักรที่กำลังอยู่ระหว่างการทำความสะอาด (On Change Rooms) ห้องพักรที่ชำรุด (Out of Order Rooms) เป็นต้น

5. การดูแลบัญชีแขก

เมื่อแขกลงทะเบียนเข้าพักกับโรงแรมเรียบร้อยแล้ว พนักงานแผนกต้อนรับส่วนหน้าจะเปิดบัญชีแขก และบันทึกบัญชีของแขกแต่ละคน (Guest Account) สำหรับบันทึกค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น ทั้งด้านราคาห้องพักและค่าบริการอื่น ๆ ตลอดเวลาการเข้าพักของแขก และเมื่อแขกออกจากโรงแรมแล้ว แผนกต้อนรับส่วนหน้ามีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดส่งสำเนาใบแจ้งหนี้ (Guest Folio) ของแขกไปยังแผนกบัญชีเพื่อตรวจสอบหลักฐานด้านการเงินและการบัญชี อีกทั้งยังมีหน้าที่ให้

คำแนะนำแขกในการใช้สิทธิ์ในการซื้อเชื่อที่ไม่เกินวงเงินที่ทางโรงแรมได้กำหนด ซึ่งแต่ละโรงแรมจะมีการกำหนดมาตรฐานจำนวนวงเงินสำหรับการซื้อเชื่อ และแจ้งหลักปฏิบัติดังกล่าวให้กับแขกเมื่อมาเข้าพัก

6. การรับชำระค่าใช้จ่ายของแขก

ก่อนที่แขกแจ้งออกจากโรงแรม พนักงานต้องตรวจสอบความถูกต้องของใบแจ้งหนี้ที่ทำกรออกเพื่อเรียกเก็บจากแขก และเตรียมเอกสารให้เรียบร้อยก่อนถึงเวลาที่แขกจะลงมาชำระค่าใช้จ่าย เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการรับชำระค่าใช้จ่าย และการคืนกุญแจห้องพัก ทั้งนี้พนักงานควรแจ้งแขกล่วงหน้าด้วยว่าสามารถชำระเงินด้วยวิธีใด รวมถึงสกุลเงินที่โรงแรมยอมรับ

7. การบันทึกประวัติของแขก

พนักงานต้อนรับส่วนหน้ามีหน้าที่ในการรวบรวมข้อมูลประวัติของแขก (Guest History) ทั้งหมดที่เข้าพักในโรงแรม ข้อมูลเหล่านี้ทางโรงแรมจะนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการตลาด เช่น นำข้อมูลเหล่านั้นมาวิเคราะห์เพื่อให้ทราบว่าลูกค้าที่มาใช้บริการในโรงแรมนั้นส่วนใหญ่มักจะเป็นกลุ่มใด เมื่อมีข้อมูลเหล่านี้ โรงแรมจะทราบถึงกลุ่มลูกค้าหลัก เพื่อนำไปต่อยอดในแนวทางการส่งเสริมการตลาดขององค์กรเพื่อให้เกิดรายรับมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ข้อมูลส่วนตัวของแขกยังสามารถนำมาปรับปรุง และพัฒนาการบริการสำหรับแขกในการเข้าพักครั้งต่อไป เพื่อสร้างความประทับใจให้แก่แขกอีกด้วย

ตำแหน่งงานแผนกบริการส่วนหน้า

ตำแหน่งงานในแผนกบริการส่วนหน้านั้นสามารถแบ่งย่อยได้หลายตำแหน่งตามหน่วยงานหลักของแผนกบริการส่วนหน้า เช่น งานต้อนรับ งานสำรองห้องพัก และงานบริการข่าวสารข้อมูล ซึ่งแต่ละงานจำเป็นต้องมีพนักงานที่มีทักษะและประสบการณ์แตกต่างกันไปเพื่อให้บริการที่สามารถตอบสนองความต้องการและสร้างความพึงพอใจให้แก่แขกผู้มาเข้าพักในโรงแรมอย่างสูงสุด อย่างไรก็ตามเราสามารถแบ่งตำแหน่งงานและหน้าที่ของพนักงานในแผนกบริการส่วนหน้าได้ดังนี้ (ปิยพรรณ กลั่นกลิ่น, 2546, น. 6-14)

1. ผู้จัดการฝ่ายห้องพัก (Room Division Manager)

มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลการปฏิบัติงานของแผนกบริการส่วนหน้าของโรงแรมและแผนกแม่บ้านทั้งหมด เพื่อให้เกิดการประสานงานและสื่อสารกันระหว่างสองแผนกอย่างสะดวกรวดเร็ว ผู้จัดการฝ่ายห้องพักต้องเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ ความรู้และความชำนาญในการบริหารงานทั้งแผนกบริการส่วนหน้าและแผนกแม่บ้าน อีกทั้งยังมีความสามารถในการบริหารงาน

โรงแรม การวางแผนทั้งระยะสั้นและระยะยาว กำหนดนโยบายของแผนกเพื่อนำเสนอไปยังผู้จัดการทั่วไปของโรงแรม ในโรงแรมขนาดใหญ่ที่มีพนักงานจำนวนมาก และมีโครงสร้างที่ละเอียดจะมีผู้จัดการฝ่ายห้องพักขณะที่บางโรงแรมอาจไม่มีตำแหน่งดังกล่าว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับนโยบายและโครงสร้างการบริหารงานของโรงแรม (ปิยพรรณ กลั่นกลิ่น, 2546, น. 6)

2. ผู้จัดการแผนกบริการส่วนหน้า (Front Office Manager)

ผู้จัดการแผนกบริการส่วนหน้ามักเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานในส่วนต่าง ๆ ของแผนกบริการส่วนหน้า มีทักษะ ความรู้ ความชำนาญในการบริหารงานส่วนหน้า รู้หลักการจัดการธุรกิจโรงแรมเบื้องต้น รวมไปถึงการฝึกฝนด้านระบบการจัดการโรงแรม (Property Management System : PMS) หรือระบบการสำรองห้องพัก การลงทะเบียนเข้าพัก ระบบบัญชีและระบบงานสำนักงานของโรงแรม โดยผู้จัดการแผนกบริการส่วนหน้าจะต้องดูแลทั้งในส่วนของการส่งมอบบริการและกิจกรรมการส่งเสริมการตลาด นอกจากนี้ผู้จัดการแผนกบริการส่วนหน้ายังมีหน้าที่จัดการองค์ประกอบต่าง ๆ ในการทำงาน ได้แก่ พนักงาน อุปกรณ์ ห้องพักแขก ต้นทุนและการสร้างโอกาสการขาย โดยจะต้องประสานงานให้การทำงานบรรลุเป้าหมายขององค์กร ทั้งในด้านผลกำไรและความประทับใจของแขกผู้มาเข้าพัก และการจัดการกับห้องพักที่ยังขายไม่ได้ (Unsold Guest Room) การประสานงานกับแผนกการขายและการตลาดในการวางแผนโฆษณา วางกลยุทธ์ในการขาย ซึ่งถือเป็นสิ่งที่ผู้จัดการแผนกบริการส่วนหน้าควรต้องให้ความสำคัญมากที่สุด (อรรธิกา พังงา, 2553, น. 52-53)

3. ผู้ช่วยผู้จัดการแผนกบริการส่วนหน้า (Assistant Front Office Manager)

ผู้ช่วยผู้จัดการแผนกบริการส่วนหน้ามีหน้าที่รับผิดชอบงานตามที่ผู้จัดการแผนกบริการส่วนน้ามอบหมาย สามารถปฏิบัติงานแทน และตัดสินใจแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ในกรณีที่ผู้จัดการบริการส่วนหน้าไม่อยู่ ดังนั้นบุคคลดังกล่าวจะต้องเป็นผู้ที่มีทักษะ ความรู้และประสบการณ์ในการทำงานแผนกบริการส่วนหน้าเป็นอย่างดี สามารถช่วยบริหารและควบคุมการทำงานของบุคลากรในแผนกให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และนโยบายการทำงานของโรงแรม บริหารจัดการในส่วนของอัตราห้องพักของโรงแรมเพื่อให้เกิดผลกำไร จัดการประชุมพนักงานในแผนก และยังมีหน้าที่ในการคัดเลือก ฝึกอบรมพัฒนาทักษะความสามารถของพนักงานในแผนก และแบ่งเบางานของผู้จัดการแผนกบริการส่วนหน้า (ดวงธิดา นันทาภีรัตน์, 2558, น. 70)

4. หัวหน้าฝ่ายรับจองห้องพัก (Head of Reservationist)

หัวหน้าฝ่ายรับจองห้องพักมีหน้าที่รับผิดชอบงานเกี่ยวกับการรับจองห้องพักทั้งหมด เนื่องจากแขกอาจติดต่อสำรองห้องพักด้วยวิธีการแตกต่างกันไป เช่น โทรศัพท์ โทรสาร อินเทอร์เน็ต จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ หรือแขกมาจองห้องพักด้วยตัวเองที่โรงแรม หัวหน้าฝ่าย

มีหน้าที่สอนงานและอบรมทักษะความรู้ต่าง ๆ ของงานสำรองห้องพักแก่พนักงาน ควบคุมการทำงาน และช่วยแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในแผนก ประสานงานกับแผนกอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น แผนกการขายและการตลาด เป็นต้น ตรวจสอบความถูกต้องของการทำงานและทำรายงานต่าง ๆ ของแผนก (ปิยพรรณ กลั่นกลิ่น, 2546, น. 7)

5. พนักงานรับจองห้องพัก (Reservation Agents)

ตำแหน่งนี้สามารถแบ่งได้สองส่วน คือ ผู้ดูแลการรับจองห้องพัก (Reservation Supervisor) และพนักงานรับจองห้องพัก (Reservation Clerk) โดยพนักงานตำแหน่งผู้ดูแลการรับจองห้องพัก จะเป็นผู้ที่ มีประสบการณ์และความรับผิดชอบมากกว่าพนักงานรับจองห้องพัก และต้องสอนงาน ให้คำปรึกษาแก่พนักงานรับจองห้องพัก ส่วนพนักงานรับจองห้องพักมีหน้าที่รับจองห้องพัก บันทึกข้อมูลและดำเนินการเกี่ยวกับการสำรองห้องพักทุกประเภท ในแต่ละวันพนักงานฝ่ายจองห้องพักมีหน้าที่ในการรับจองห้องพักล่วงหน้า ตอบจดหมายยืนยันการจองห้องพักของแขก คาดเดา การจองห้องพักล่วงหน้า (Reservation Forecast) จัดเก็บข้อมูลเอกสารเกี่ยวกับการจอง การยกเลิก การจองห้องพักของแขก บันทึกข้อมูลสำคัญต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น วัน-เวลาเข้าพักของแขก ประเภทห้องพักที่แขกต้องการ รวบรวมประวัติการเข้าพักของแขกทุกประเภท เช่น ชื่อ ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ เบอร์อีเมลล์ของแขก บันทึกความต้องการพิเศษของแขก เช่น รถรับส่งสนามบิน เป็นต้น ตรวจสอบสิทธิพิเศษที่พึงได้ของแขกแต่ละคน เตรียมรายชื่อและรายละเอียดของแขกที่จะเข้าพักในแต่ละวัน จัดตั้ง อัตราค่าห้องพัก และส่วนลดในช่วงเวลาต่างกันของปี กระตุ้นยอดขายด้วยการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายห้องพักในรูปแบบและเทคนิคต่าง ๆ (ดวงธิดา นันทาทิรัตน์, 2558, น. 71-72)

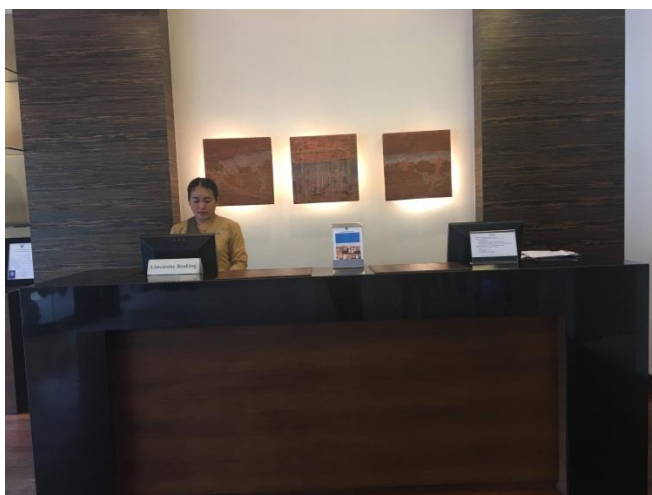
6. หัวหน้าฝ่ายต้อนรับ (Head of Receptionist)

มีหน้าที่ในการรับผิดชอบควบคุมดูแลความเรียบร้อยและประสานงานในส่วนของการต้อนรับแขกทั้งหมดเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการบริการที่ดีของธุรกิจโรงแรม โดยสร้างความประทับใจในบริการที่ดีต่อทั้งแขกที่มาเข้าพักในโรงแรมและแขกที่เข้ามาติดต่อแก้ไขปัญหาที่แขกร้องเรียนเข้ามาด้วยความสุภาพเรียบร้อย ทั้งยังประสานงานกับแผนกต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานในแผนกต้อนรับ ตรวจสอบการทำงานของพนักงานในแผนก บริหารการทำงานของพนักงานให้ลงตัวเพียงพอในแต่ละรอบการทำงาน (ปิยพรรณ กลั่นกลิ่น, 2546, น. 7-8)

7. พนักงานต้อนรับส่วนหน้า (Receptionist)

พนักงานต้อนรับส่วนหน้า (Receptionist) คือพนักงานที่เรามักพบเห็นบริเวณเคาน์เตอร์ในห้องโถง (Lobby) ของโรงแรม พนักงานในตำแหน่งนี้มีหน้าที่ต้อนรับ ตั้งแต่ขั้นตอนการลงทะเบียนเข้าพัก กำหนดห้องพักให้แขก ในกรณีที่แขกไม่ได้จองไว้ล่วงหน้า การขายห้องพักให้แขกที่ไม่ได้จองมา ประสานงานกับแผนกที่เกี่ยวข้องในกรณีที่แขกอาจขอเปลี่ยนห้องพัก ดูแลเมื่อแขกขอคืน

ห้องซักว่ากำหนดเวลา หรือขอพักต่อ เป็นต้น นอกจากนี้พนักงานต้อนรับต้องให้บริการด้านข่าวสาร ข้อมูลต่าง ๆ แก่แขก รับผิดชอบกุญแจห้องพักในกรณีที่แขกฝากไว้ ซึ่งตำแหน่งพนักงานต้อนรับนี้ เป็นงานที่ต้องเน้นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีและสร้างความประทับใจให้กับแขก

ภาพที่ 4.6 พนักงานต้อนรับส่วนหน้าโรงแรม St. James สุขุมวิท
ที่มา: อลิสา ฤทธิชัยฤกษ์

8. หัวหน้าฝ่ายอาคันตุกะสัมพันธ์ (Head of Guest Relation)

มีหน้าที่ในการรับผิดชอบงานด้านการต้อนรับแขกคนสำคัญ (Very Important Person : VIP) หรือแขกที่สำคัญมาก ๆ (Very Very Important Person: VVP) แยกกลุ่มสำคัญ (Very Important Group) ที่เข้ามาพักในโรงแรม และมีหน้าที่สอนงาน ควบคุมการทำงาน ให้คำแนะนำพนักงาน อาคันตุกะสัมพันธ์ และช่วยแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในแผนก ทำการประสานงานระหว่างแผนกของตน และแผนกอื่น ๆ ที่ต้องทำงานเกี่ยวข้องกันในการต้อนรับแขกคนสำคัญ โดยมากหัวหน้าหรือผู้ดูแล พนักงานอาคันตุกะสัมพันธ์นั้นจะต้องมีบุคลิกภาพที่ดีมาก มีประสบการณ์การทำงานและสามารถ สื่อสารภาษาอังกฤษได้ดีเยี่ยม

9. พนักงานอาคันตุกะสัมพันธ์ (Guest Relation)

พนักงานอาคันตุกะสัมพันธ์ หรือเจ้าหน้าที่ดูแลแขกพิเศษ (Guest Relation Officer หรือ G.R.O) (อนุพันธ์ กิจพันธ์พานิช, 2546, น. 107) มีหน้าที่รับผิดชอบงานด้านการต้อนรับและดูแลแขกคนสำคัญของโรงแรม ตั้งแต่แขกเริ่มมาเข้าพัก โดยจะต้องเตรียมเอกสารลงทะเบียนเข้าพักแก่แขกคนสำคัญ ตรวจสอบสถานะห้องพัก นำแขกเข้าพักในห้องพัก แนะนำสิ่งอำนวยความสะดวก ภายในห้องพัก นำแขกเยี่ยมชมส่วนต่าง ๆ ของโรงแรม ไปจนกระทั่งแขกคนสำคัญออกจากโรงแรม

(ปิยพรรณ กลั่นกลิ่น, 2546, น. 8) อย่างไรก็ตามปัจจุบันพบว่าโรงแรมระดับ 4-5 ดาว พนักงานอาคันตุกะสัมพันธ์นี้ไม่เพียงแต่ต้อนรับหรือดูแลแขกพิเศษเท่านั้น แต่ยังให้การต้อนรับแขกทั่วไปของโรงแรม โดยมากพนักงานดังกล่าวจะยืนบริเวณหน้าประตูทางเข้าของโรงแรม และเมื่อแขกเข้ามาในบริเวณโรงแรม พนักงานอาคันตุกะสัมพันธ์จะกล่าวทักทายและมอบของระลึกเล็กน้อยเพื่อสร้างความประทับใจ เช่น พวงมาลัย ก่อนนำแขกไปยังบริเวณเคาน์เตอร์เพื่อลงทะเบียนเข้าพัก จากนั้นจึงนำแขกไปส่งที่ห้องและแนะนำบริการภายในโรงแรมและห้องพัก

10. หัวหน้าฝ่ายชุมชนสัมพันธ์ (Head of Public Relation)

มีหน้าที่รับผิดชอบงานด้านการสร้างภาพลักษณ์และชื่อเสียงของโรงแรม เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อชุมชนโดยรอบบริเวณที่ตั้งของโรงแรม ทั้งองค์กร หน่วยงานต่าง ๆ ในชุมชน ควบคุมการทำงานและคอยแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นระหว่างโรงแรมและชุมชนในกรณีที่มีการขอความร่วมมือระหว่างโรงแรมและชุมชน พนักงานในตำแหน่งนี้ต้องเป็นผู้ที่มีประสบการณ์และความรับผิดชอบ รวมทั้งทำหน้าที่อบรม สอนงาน ดูแลให้คำแนะนำแก่พนักงานชุมชนสัมพันธ์ ซึ่งฝ่ายชุมชนสัมพันธ์นี้อาจเป็นส่วนหนึ่งในแผนกต้อนรับส่วนหน้าหรือแผนกการตลาดของโรงแรม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับโครงสร้างการบริหารและนโยบายของแต่ละโรงแรม

11. พนักงานชุมชนสัมพันธ์ (Public Relation)

มีหน้าที่ในการทำความรู้จัก สร้างความสัมพันธ์ความเข้าใจอันดีระหว่างโรงแรมกับชุมชนโดยรอบ ทั้งชาวบ้านทั่วไป ห้างร้าน องค์กรและหน่วยงานต่าง ๆ ในท้องถิ่น ซึ่งอาจสร้างความสัมพันธ์ด้วยการจัดงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันหรืออาจเข้าร่วมงานและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ชุมชนจัดขึ้น และทำงานตามที่หัวหน้ามอบหมาย (ปิยพรรณ กลั่นกลิ่น, 2546, น. 9)

12. หัวหน้าฝ่ายบริการข้อมูลข่าวสาร (Head of Concierge)

มีหน้าที่รับผิดชอบงานด้านการให้บริการข้อมูลข่าวสารทั้งภายในและภายนอกโรงแรม ต่อแขกผู้มาเข้าพัก สอนงาน อบรมดูแล ควบคุมการทำงานและคอยแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในฝ่ายที่เป็นความรับผิดชอบของตน ทั้งยังมีหน้าที่ในการประสานงานระหว่างแผนกที่เกี่ยวข้องในการให้ข้อมูลข่าวสารด้านบริการและการท่องเที่ยวแก่แขกผู้มาเข้าพัก ตลอดจนให้บริการด้านต่าง ๆ ที่แขกต้องการ (ปิยพรรณ กลั่นกลิ่น, 2546, น. 9) หัวหน้าฝ่ายบริการข้อมูลข่าวสารจำเป็นต้องมีความรอบรู้และประสบการณ์เพราะต้องให้บริการทางด้านข้อมูลในทุกด้านที่แขกต้องการ

13. พนักงานให้บริการข้อมูลข่าวสาร (Concierge)

มีหน้าที่ในการให้ข้อมูลต่าง ๆ และอำนวยความสะดวกในทุกด้านแก่แขก โดยมากโรงแรมระดับ 4-5 ดาวจะมีพนักงานในตำแหน่งนี้เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่แขก พนักงานในตำแหน่งนี้ต้องเป็นผู้มีความรู้รอบตัว มีความกระตือรือร้นและพร้อมที่จะช่วยเหลือแขกในทุก ๆ ด้าน

เช่น การจองร้านอาหารทั้งภายในและภายนอกโรงแรมให้แก่แขก การแนะนำรายละเอียดของสถานที่ที่แขกต้องการเยี่ยมชม เวลาเปิดทำการ ราคาค่าเช่า รูปแบบการเดินทาง การจองหรือเปลี่ยนเที่ยวบิน เป็นต้น พนักงานตำแหน่งนี้ควรมีความสามารถในเรื่องการสื่อสารกับผู้อื่น สามารถพูดได้หลายภาษา และมีบุคลิกภาพที่ดี ในบางโรงแรมนั้น พนักงานให้บริการด้านข้อมูลนี้จะทำหน้าที่เป็นหัวหน้าแผนกต้อนรับในเครื่องแบบ (Uniformed Serviced Manager) อีกด้วย (ดวงธิดา นันทาภิรต์, 2558, น. 73-74)

ภาพที่ 4.7 พนักงานให้บริการข้อมูลข่าวสาร โรงแรมเซนทารา แกรนด์
ที่มา: อลิสา ฤทธิชัยฤกษ์

14. หัวหน้าฝ่ายบริการติดต่อสื่อสารทางโทรศัพท์หรือหัวหน้าฝ่ายรับโทรศัพท์ (Head of Telephone Operator)

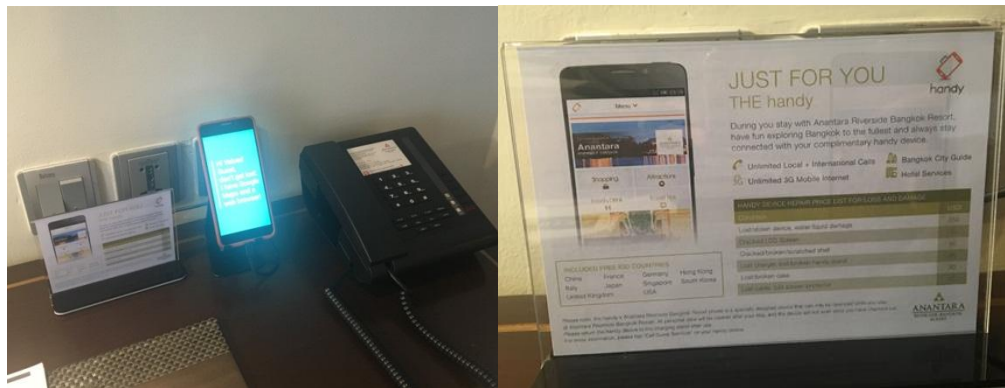
มีหน้าที่ในการรับผิดชอบงานด้านการให้บริการทางโทรศัพท์ ทั้งภายในและภายนอกโรงแรม ติดต่อกับทั้งในประเทศและต่างประเทศจากผู้โทรเข้ามาติดต่อโรงแรม หรือการติดต่อจากแขกที่พักในโรงแรมไปยังภายนอกโรงแรมหรือกับแผนกต่าง ๆ นอกจากนี้ยังต้องทำหน้าที่สอนงานดูแลอบรมพนักงานของตน ควบคุมการทำงานและช่วยแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้น ระหว่างการทำงานประสานงานระหว่างฝ่ายกับฝ่ายหรือแผนกต่าง ๆ ที่ทำงานเกี่ยวข้องกันในโรงแรมหรือกับบุคคลภายนอกโรงแรม (ปิยพรรณ กลั่นกลิ่น, 2546, น. 9)

15. พนักงานให้บริการติดต่อสื่อสารทางโทรศัพท์ (Telephone Operator)

พนักงานรับโทรศัพท์มีหน้าที่ติดต่อ ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก แก่แขกทั้งภายในและภายนอกของโรงแรม หรือระหว่างพนักงานในแผนกต่าง ๆ ของโรงแรม ดังนั้นพนักงานในตำแหน่งนี้จำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีมารยาททางโทรศัพท์ คือ ต้องเป็นผู้มีความสามารถทางภาษา

มีน้ำเสียงไพเราะ สุภาพ พึงคู่เป็นมิตร และมีจังหวะการพูดที่ถูกต้อง การใช้ภาษาที่กระชับ ชัดเจน และได้ใจความสมบูรณ์ หน้าที่หลักของพนักงานตำแหน่งนี้คือ การรับ โอน ต่อ โทรศัพท์ และรับฝากข้อความแก่แขกผู้เข้าพักและบุคคลภายนอกที่ติดต่อเข้ามา นอกจากนี้ยังมีหน้าที่ในการให้บริการด้านอื่น ๆ เช่น การบริการปลุกแขก (Wake Up Call/Morning Call) อีกด้วย (จารีทิพย์ ทากิ, 2549, น. 70)

ในปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้ผู้คนส่วนใหญ่มีอุปกรณ์สื่อสาร เช่น โทรศัพท์มือถือของตนเอง ทำให้การติดต่อสื่อสารทั้งภายในและระหว่างประเทศมีความสะดวก รวดเร็ว และประหยัดค่าใช้จ่ายยิ่งขึ้น เป็นสาเหตุให้หลายโรงแรมไม่จำเป็นต้องมีพนักงานในตำแหน่งนี้ โดยพนักงานต้อนรับของโรงแรมสามารถทำหน้าที่เป็นพนักงานรับโทรศัพท์ได้ เช่นเดียวกัน อีกทั้งยังเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายด้านต้นทุนบุคลากรของโรงแรมอีกด้วย

ภาพที่ 4.8 การให้บริการโทรศัพท์ไร้สายฟรีสำหรับแขก โรงแรมอนันตราเวอริไซด์
ที่มา: อลิสา ฤทธิชัยฤกษ์

16. หัวหน้าพนักงานประจำศูนย์บริการธุรกิจ (Head of Business Center)

โรงแรมระดับ 4-5 ดาวมักมีศูนย์บริการธุรกิจแก่แขกของโรงแรม ในหน่วยงานจะมีพนักงาน 2-4 คนขึ้นอยู่กับขนาดและบริการของ โรงแรม โดยมีหัวหน้าประจำศูนย์บริการธุรกิจทำหน้าที่รับผิดชอบงานในด้านการให้บริการติดต่อธุรกิจของแขกผู้เข้าพัก เพื่อให้ได้รับความสะดวกสบาย รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากที่สุดในการติดต่อสื่อสารทางธุรกิจ อีกทั้งยังมีหน้าที่สอนงานควบคุมดูแลการทำงานของพนักงานในแผนก และช่วยแก้ไขปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในฝ่ายของตนเอง (ปิยพรรณ กลั่นกลิ่น, 2546, น. 10)

17. พนักงานประจำศูนย์บริการธุรกิจ (Business Center Service)

มีหน้าที่รับผิดชอบด้านการให้บริการติดต่อสื่อสารด้านธุรกิจตามที่แขกต้องการ เช่น การจัดห้องประชุมตามที่แขกต้องการ บริการด้านอินเทอร์เน็ต จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ โทรศัพท์ โทรสาร การพิมพ์เอกสาร ถ่ายเอกสาร การติดต่องานเลขานุการ ล่ามแปลภาษา การเช่ายืมสื่อ หรือเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ใช้ในการทำงานด้านธุรกิจ เป็นต้น

ภาพที่ 4.9 ศูนย์การบริการธุรกิจ โรงแรมอนันตรา ริเวอร์ไซด์
ที่มา: อลิสา ฤทธิชัยฤกษ์

18. พนักงานส่งเอกสาร (Page Boy or Message Boy or Messenger)

มีหน้าที่รับส่งเอกสารจากภายในโรงแรมไปสู่ภายนอกเพื่อความสะดวก รวดเร็ว และถูกต้องในการรับส่งเอกสารต่าง ๆ ระหว่างโรงแรมกับหน่วยงานในองค์กรธุรกิจอื่น ๆ รวมถึงการจัดส่งเอกสารภายนอกให้แก่แขกในโรงแรม อย่างไรก็ตามปัจจุบันโรงแรมหลายแห่งได้ยกเลิกงานในตำแหน่งนี้เนื่องจากเทคโนโลยีการสื่อสารมีความสะดวก รวดเร็วมากขึ้น การส่งเอกสารทางอิเล็กทรอนิกส์ง่ายและรวดเร็วกว่าการส่งเอกสารในรูปแบบเดิม

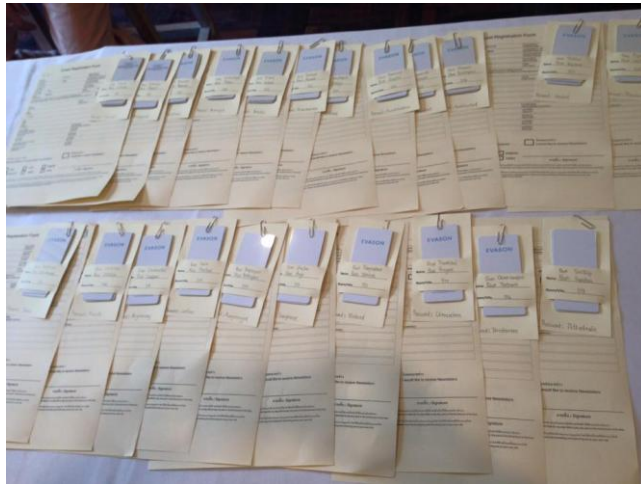
19. หัวหน้าพนักงานประสานงานกลุ่มทัวร์ (Head of Tour – Coordinator)

มีหน้าที่รับผิดชอบงานด้านการจองห้องพัก การต้อนรับและการลงทะเบียนเข้าพักของกลุ่มทัวร์ที่จะเข้าพักในโรงแรมทั้งหมด ดูแลความเรียบร้อยในการเข้าพักของแขกที่มาเป็นกลุ่ม ประสานงานระหว่างแผนกที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกโรงแรม รวมทั้งสอนงาน ควบคุมดูแล

การทำงานให้แก่พนักงานในหน่วยงาน และคอยช่วยแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ในฝ่ายของตน (ปิยพรรณ กลั่นกลิ่น, 2546, น. 11)

20. พนักงานประสานงานกลุ่มทัวร์ (Tour – Coordinator)

มีหน้าที่รับผิดชอบในการต้อนรับคณะทัวร์ที่มีกำหนดเข้าพักเป็นกลุ่มด้วยการบริการเครื่องดื่มต้อนรับ ในบริเวณที่จัดเตรียม และนำหัวหน้าคณะทัวร์ไปลงทะเบียนเข้าพักที่บริเวณโต๊ะรับลงทะเบียนเฉพาะทัวร์ และดูแลความเรียบร้อย (จารีทิพย์ ทากิ, 2549, น. 72) นอกเหนือจากการประสานงานกับหัวหน้าทัวร์แล้ว ยังต้องประสานงานกับมัคคุเทศก์ (Tour Guide) หรือหัวหน้ากรู๊ปที่นำแขกเข้าพักในโรงแรม เพื่ออำนวยความสะดวกแก่กรู๊ปแขกในแต่ละวัน

ภาพที่ 4.10 การจัดเตรียมกุญแจห้องสำหรับแขกเข้าพักเป็นกลุ่ม โรงแรมเอวาซอน หัวหิน
ที่มา: อลิสา ฤทธิชัยฤกษ์

21. พนักงานยูนิฟอร์มเซอร์วิส (Uniformed Service)

พนักงานยูนิฟอร์มเซอร์วิส หรือพนักงานในเครื่องแบบ (สุพัตรา สร้อยเพชร, 2553, น. 121) คือพนักงานที่คอยดูแลอำนวยความสะดวกแก่แขกบริเวณห้องโถง (Lobby) ของโรงแรม โดยพนักงานทั้งหมดในตำแหน่งนี้จะเป็นด่านแรกที่แขกผู้เข้าพักได้พบปะตั้งแต่สนามบินจนถึงโรงแรม พนักงานในเครื่องแบบ มีดังนี้

1) พนักงานต้อนรับที่สนามบิน หรือตัวแทนโรงแรมที่สนามบิน (Airport Representative)

คือพนักงานที่ต้อนรับแขกที่จองรถรับส่งของทางโรงแรมที่สนามบิน พนักงานต้อนรับที่สนามบินจะได้รับใบรายงานแจ้งชื่อ และข้อมูลของแขกที่จะเดินทางมาโดยสายการบินในตอนเช้า

ของแต่ละวัน เพื่อให้ทราบรายละเอียดเที่ยวบิน เมื่อแขกเดินทางมาถึงพนักงานดังกล่าวจะอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แล้วจึงนำแขกไปที่รถรับส่งของทางโรงแรม จากนั้นจึงแจ้งให้ทางโรงแรมทราบว่าแขกกำลังเดินทางออกจากสนามบินไปยังโรงแรม ขณะเดียวกันเมื่อแขกออกจากโรงแรมโดยเดินทางด้วยรถรับส่งของโรงแรม พนักงานจะทำหน้าที่ดูแลการเช็คอินที่สนามบิน ตลอดจนการส่งแขกจนนาทีสุดท้ายเพื่อสร้างความประทับใจ

2) พนักงานขับรถ (Driver, Transportation Personnel)

ตำแหน่งนี้อาจมีหรือไม่มีก็ได้ ขึ้นอยู่กับนโยบาย ลักษณะ ประเภทและทำเลที่ตั้งของโรงแรมนั้น ๆ เช่น โรงแรมบางแห่งที่อยู่ในย่านใจกลางเมืองหรือย่านธุรกิจที่มีการคมนาคมสะดวกสบาย อาจไม่จำเป็นต้องมีพนักงานขับรถของโรงแรม แต่หากต้องการเพิ่มมาตรฐานการให้บริการของโรงแรมและอำนวยความสะดวกในการเดินทางของแขกก็อาจจะมีพนักงานขับรถประจำโรงแรมได้ โดยหน้าที่รับผิดชอบของพนักงานขับรถคือ รับ ส่ง แขกไปยังสถานที่ต่าง ๆ ที่แขกต้องการ เช่น สนามบิน ร้านอาหาร สถานที่ท่องเที่ยว ศูนย์การค้า เป็นต้น ลักษณะการให้บริการนั้นจะขึ้นอยู่กับความต้องการของแขก เช่น รถบัสให้บริการแก่แขกมากกว่า 12 คนขึ้นไป หรือรถตู้จะให้บริการแขก 5 คนขึ้นไป เป็นต้น (ปิยพรรณ กลั่นกลิ่น, 2546, น. 12)

พนักงานในตำแหน่งนี้ควรได้รับใบอนุญาตขับรถยนต์และได้รับการอบรมในเรื่องมารยาทการขับรถเป็นอย่างดี พนักงานควรมีบุคลิกภาพที่ดี สุภาพและมีความรู้เรื่องสิ่งต่าง ๆ ภายในโรงแรมเป็นอย่างดี ในบางโรงแรมจะมีบริการรถ (Limousine) สำหรับแขกคนสำคัญ (VIP) ซึ่งพนักงานขับรถควรทำหน้าที่ขับรถด้วยความไม่ประมาทและคำนึงถึงความปลอดภัยของแขกเป็นสำคัญ (ดวงธิดา นันทาทิรัตน์, 2558, น. 75)

3) พนักงานเปิด – ปิดประตู (Door Man or Door Attendant)

พนักงานเปิด – ปิดประตู หรือพนักงานประจำประตู มีหน้าที่หลักในการช่วยแขกเปิดประตูรถยนต์เมื่อรถมาถึงประตูโรงแรม โดยจะยืนปฏิบัติงานประจำตรงประตูทางเข้าตัวอาคารของโรงแรม และมีหน้าที่ในการเปิดประตูโรงแรมขณะแขกกำลังจะเดินเข้ามาภายในอาคาร นอกจากนี้ยังมีหน้าที่บริการเรียกรถแท็กซี่ให้แขกอีกด้วย (อนุพันธ์ กิจพันธ์พานิช, 2546, น. 107)

พนักงานเปิดประตูควรแต่งกายสุภาพและมีความรู้เกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกภายในโรงแรมรวมถึงสถานที่ต่าง ๆ โดยรอบ เพราะแขกมักจะถามทิศทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ เช่น สถานที่ท่องเที่ยว สถานที่ราชการ ร้านอาหาร แหล่งช้อปปิ้ง เป็นต้น (ดวงธิดา นันทาทิรัตน์, 2558, น. 74)

ภาพที่ 4.11 พนักงาน Door Man โรงแรมปาร์คนายเลิศ
ที่มา: อลิสา ฤทธิชัยฤกษ์

ภาพที่ 4.12 พนักงาน Door Man โรงแรมปาร์คนายเลิศ
ที่มา: อลิสา ฤทธิชัยฤกษ์

4) พนักงานขนสัมภาระ (Bell Boy, Bell Man หรือ Porter)

มีหน้าที่รับผิดชอบด้านสัมภาระของแขก ขนสัมภาระของแขกไปยังห้องพัก และเมื่อแขกจะออกจากโรงแรมจึงทำหน้าที่ในการขนสัมภาระของแขกออกจากห้องพักลงไปที่บริเวณเคาน์เตอร์ เพื่อรอแขกทำการคืนห้องพักพร้อมชำระค่าใช้จ่ายทั้งหมดเรียบร้อยแล้ว พนักงานจึงนำสัมภาระของแขกไปส่งที่รถและช่วยยกสัมภาระเหล่านั้นใส่รถให้เรียบร้อย นอกจากนี้ในกรณีที่แขกที่เช็คอินแล้วแต่ต้องการฝากสัมภาระไว้ที่โรงแรม พนักงานต้องดูแลสัมภาระแขกโดยเก็บ

ในห้องเก็บสัมภาระ ติดป้ายสองส่วนที่มีหมายเลขตรงกัน โดยส่วนหนึ่งให้แก่แขก และอีกส่วนอยู่ที่กระเปาะเพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาดในการหยิบกระเปาะผิด

ในอดีตเมื่อแขกต้องการเรียกหาพนักงานช่วยขนกระเปาะ ก็จะสั่งกระดิ่งแทนการเรียกหา จึงเป็นที่มาของชื่อ “Bell man” ทว่าในปัจจุบันนั้น การบริการขนกระเปาะ ไม่ค่อยเป็นที่นิยมเท่าที่ควร เนื่องจากรูปแบบของกระเปาะมีพัฒนาการที่เปลี่ยนไป ทำให้มีความสะดวกสบายต่อการขนย้ายมากขึ้น ประกอบกับจำนวนกระเปาะที่น้อยลงและแขกผู้เข้าพักบางคนต้องการหลีกเลี่ยงการจ่ายทิป เป็นเหตุให้แขกมักเลือกที่จะขนสัมภาระด้วยตนเอง (ฐาริทิพย์ ทากิ, 2549, น. 71)

ภาพที่ 4.13 บริเวณการทำงานของแผนกยกกระเปาะโรงแรมนูโว ซิตี้
ที่มา: อลิสา ฤทธิชัยฤกษ์

5) พนักงานจอดรถ (Valet Parking Attendant)

พนักงานจอดรถมีหน้าที่รับผิดชอบในงานบริการดูแลการจอดรถให้กับแขกที่เดินทางมาพักหรือใช้บริการส่วนอื่น ๆ ในโรงแรม เช่น ร้านอาหาร ห้องประชุม หรือสปา เป็นต้น ในกรณีที่แขกไม่ต้องการนำรถไปจอดด้วยตนเอง เมื่อแขกขับรถมาถึงพนักงานจะทำหน้าที่ในการนำรถของแขกไปจอดในที่จอดรถของโรงแรม รวมถึงนำรถจากที่จอดรถมาส่งให้แขกยังด้านหน้าโรงแรม เมื่อแขกต้องการพนักงานจอดรถจะต้องมีการจัดทำระบบเอกสารรับรถและมีการจัดเตรียมพื้นที่เก็บกุญแจที่ปลอดภัย เพื่อเป็นการดูแลรักษาความปลอดภัยของรถให้กับแขกที่มาใช้บริการในโรงแรม ทั้งนี้เมื่อรับรถจากแขกแล้วพนักงานพึงระวังไม่ปรับอุปกรณ์ใดในรถของแขกเพื่อให้ตนสามารถขับรถยนต์นั้นได้สะดวกสบาย เช่น การปรับกระจก หรือเบาะที่นั่ง เป็นต้น ในบางโรงแรมที่มีการคิดค่าบริการพื้นที่จอดรถภายในโรงแรม พนักงานจะต้องทำหน้าที่จัดเก็บ

ค่าบริการ สรุปรายได้จากบริการและทำรายงานการเงินส่งให้กับผู้ตรวจสอบภาคกลางคืนด้วย (อรรถิกา พังงา, 2553, น. 56-57)

6) พนักงานประจำลิฟต์ (Lift Attendant)

โรงแรมบางแห่งนั้นจะมีพนักงานประจำลิฟต์ ซึ่งจะมีหน้าที่ในการให้บริการภายในลิฟต์ อำนวยความสะดวกให้แก่แขกในการใช้ลิฟต์ขึ้นและลง คอยส่งแขกไปยังชั้นต่าง ๆ คุณสมบัติของพนักงานตำแหน่งนี้คือ จะต้องมีความสุภาพ อดทน ต้องแต่งกายสะอาดเรียบร้อยอยู่เสมอ และที่สำคัญคือต้องรู้จักวิธีใช้ลิฟต์โดยละเอียด ทั้งยังต้องคอยดูแลลิฟต์ให้สะอาดอยู่ตลอดเวลา มีความจำที่ดีรู้ว่าแขกแต่ละคนพักอยู่ชั้นใด เมื่อแขกมาถึงจะได้ไม่ต้องสอบถามชั้นที่แขกพัก ต้องรู้ว่าในแต่ละวันโรงแรมมีงานอะไร ห้องประชุมไหน ชั้นไหน เช่น งานแต่งงาน งานประชุมสัมมนา เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อจะได้นำแขกไปส่งถึงชั้นที่จัดงานนั้น ๆ อีกทั้งยังต้องแนะนำข้อมูลและข่าวสารต่าง ๆ ของโรงแรมให้กับแขก เมื่อแขกสงสัย (ดวงธิดา นันทาภิรัตน์, 2558, น. 75)

22. พนักงานดูแลตู้เงิน (Save Deposit Clerk)

ปัจจุบันภายในห้องพักแขกจะมีบริการตู้เงินที่แขกสามารถตั้งรหัสเองเพื่อให้แขกใช้เก็บของมีค่า ขณะเดียวกันโรงแรมก็มีตู้เงินส่วนกลางเพื่อให้แขกได้ฝากของมีค่าที่ไม่ต้องการเก็บในห้องพัก ดังนั้นพนักงานดูแลตู้เงินมีหน้าที่รับผิดชอบงานด้านการควบคุมดูแลสิ่งของที่แขกนำมาฝากไว้ในตู้เงินของโรงแรม โดยมีการทำเอกสารอย่างละเอียดในการรับของเข้าตู้และจ่ายออกของที่ฝากไว้ พนักงานดังกล่าวต้องเป็นผู้มีความละเอียดรอบคอบ ซื่อสัตย์ เพื่อความปลอดภัยในทรัพย์สินของแขก

23. พนักงานรับฝากเสื้อคลุม (Cloakroom Attendant)

ส่วนใหญ่โรงแรมที่อยู่ในประเทศที่มีอากาศหนาวเย็นและมีฝนหรือหิมะตกจะมีพนักงานในตำแหน่งนี้เพื่อคอยดูแลในการถอดเสื้อคลุมและรับฝากเสื้อคลุมของแขกที่มาใช้บริการในโรงแรม รวมทั้งคืนเสื้อคลุมให้กับแขกเมื่อแขกออกจากโรงแรม (ปิยพรรณ กลั่นกลิ่น, 2546, น. 13)

24. หัวหน้าพนักงานเก็บเงินส่วนหน้า (Head Front Office Cashier)

หัวหน้าฝ่ายรับชำระเงินส่วนหน้า (Front Cashier Supervisor) มีหน้าที่ประสานงานกับฝ่ายตรวจสอบภาคกลางคืนและแผนกบัญชี ในเรื่องข้อมูลการให้บริการและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ของแขกระหว่างที่แขกเข้าพักในโรงแรม ควบคุมตรวจสอบบัญชีเงินสดที่หมุนเวียนในแต่ละวัน รายการบัญชีทั้งหมด ทั้งบัญชีเงินสดและบัญชีลูกหนี้ ประสานงานและช่วยเหลือการบันทึกข้อมูลด้านการเงินลงในระบบคอมพิวเตอร์ ควบคุมการรับแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ รายงานสถานการณ์ความเคลื่อนไหวทางการเงินให้ผู้จัดการแผนกบริการส่วนหน้าหรือผู้ควบคุม

ด้านการเงินทราบ จัดเตรียมสรุปยอดเงินสดที่ได้รับในแต่ละวันและนำส่งเข้าแผนกบัญชี และยังมีหน้าที่ในการอบรม สอนงานแก่พนักงานเก็บเงินส่วนหน้าและติดตามผลการดำเนินงานของพนักงานในแผนกอีกด้วย (ดวงธิดา นันทาทิรัตน์, 2558, น. 77-78)

25. พนักงานรับชำระเงินส่วนหน้า (Front Cashier Staff)

พนักงานรับชำระเงินส่วนหน้า (Front Cashier Staff) ในแต่ละรอบที่เข้าทำงาน จะมีหน้าที่รับผิดชอบในการบันทึกค่าใช้จ่ายที่แขกใช้ภายในโรงแรม ดูแลการคืนห้องพักและรับชำระค่าบริการ พนักงานเก็บเงินต้องมีความรอบคอบในการเก็บรวบรวมข้อมูลการใช้บริการที่เป็นปัจจุบัน และสามารถอธิบายรายละเอียดการใช้จ่ายหากแขกเกิดความไม่เข้าใจ เมื่อแขกคืนห้องพักแล้วพนักงานยังมีหน้าที่ในการบันทึกข้อมูลประวัติของแขกเก็บไว้ เพื่อเป็นประโยชน์ในการให้บริการแขกในครั้งต่อไป หรือเก็บไว้เพื่อเป็นฐานข้อมูลที่สำคัญในอนาคตสำหรับการวางแผนการตลาดและการขาย และสำหรับฝ่ายบริหารซึ่งสามารถนำข้อมูลประวัติแขกไปรวบรวมประกอบการประเมินผลการดำเนินการของธุรกิจ โรงแรม รวมไปถึงเพื่อเป็นแนวทางปรับปรุงกิจการให้พัฒนาอีก ๆ ขึ้นไปในอนาคตอีกด้วย (อรรธิกา พังงา, 2533, น. 59)

26. ผู้ตรวจสอบบัญชีภาคกลางคืน (Night Auditor)

เนื่องจากธุรกิจโรงแรมเปิดทำการ 24 ชั่วโมงต่อวัน 7 วันต่อสัปดาห์ และไม่มีวันหยุดทำการ ดังนั้นจึงต้องมีการตรวจสอบบัญชีทุกวัน พนักงานตรวจสอบบัญชีภาคกลางคืนต้องรายงานว่าโรงแรมจะเริ่มเงียบในช่วงเวลาประมาณ 01.00 น. จึงเริ่มดำเนินการตรวจสอบบัญชี (Walker J. R., D.B.A., FMP, 2004, p. 165)

พนักงานตรวจสอบบัญชีมีหน้าที่รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับรายได้จากห้องพักทั้งหมดสำรวจจำนวนผู้เข้าพักในแต่ละวัน และจัดทำรายงาน สถิติ ลงบันทึกค่าใช้จ่ายของแขกในกรณีที่ไม่มีระบบคอมพิวเตอร์ ตรวจสอบว่าในแต่ละวันแขกได้จ่ายเงินสดไปเท่าไร หรือจ่ายเป็นเช็คหรือเครดิตการ์ด ตรวจสอบเอกสารที่ใช้แลกเปลี่ยนกับสินค้าหรือบริการ เช่น บัตรกำนัล (Voucher) ซึ่งเป็นหลักฐานแสดงว่าได้มีการชำระเงินไว้ก่อนล่วงหน้าแล้ว นอกจากนั้นยังต้องตรวจสอบคูปองหรือรายการสนับสนุนการขายและส่วนลดต่าง ๆ ที่แขกนำมาใช้ เมื่อตรวจสอบรายรับรายจ่ายว่าสมดุลหรือไม่ในแต่ละวัน แล้วก็จัดการทำรายงานผลสรุปทั้งหมด ส่งต่อไปยังแผนกบัญชี (ดวงธิดา นันทาทิรัตน์, 2558, น. 78)

คุณลักษณะของพนักงานแผนกบริการส่วนหน้า

พนักงานบริการส่วนหน้าถือเป็นบุคลากรที่สำคัญที่จะต้องพบปะและสื่อสารกับแขก และเป็นบุคคลแรกที่จะสร้างความประทับใจ ดังนั้นพนักงานส่วนหน้าควรมีคุณลักษณะดังนี้ (จารีตพิธี ทากิ, 2549, น. 74 และสุพัตรา สร้อยเพชร, 2533, น. 126)

1. นักประชาสัมพันธ์ (Public Relation) พนักงานบริการส่วนหน้าต้องมีความรอบรู้เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของโรงแรม รายละเอียดของงาน รวมถึงข่าวสารบ้านเมือง อีกทั้งยังต้องมีหัวใจบริการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เข้าพักหรือบุคคลทั่วไป เมื่อมีปัญหาหรือคำถามด้วยความเต็มใจ โดยยึดหลัก “ลูกค้าคือคนสำคัญ” ในการทำงาน และมีการพัฒนาความรู้ของตนเองอยู่เสมอ

2. นักขาย (Salesmanship) หมายถึง พนักงานบริการส่วนหน้าต้องมีความพยายามโน้มน้าวเชิญชวนให้แขกผู้เข้าพักหรือบุคคลทั่วไปซื้อบริการต่าง ๆ ของโรงแรม เช่น การแนะนำห้องพักที่ราคาแพงกว่าห้องที่แขกจองมา แนะนำบริการสปาของโรงแรม แนะนำห้องอาหารของโรงแรม เป็นต้น เพื่อให้โรงแรมมีรายได้และผลกำไรมากยิ่งขึ้น

3. ผู้ชำนาญงาน (Technical and Performance) หมายถึง พนักงานบริการส่วนหน้าต้องสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเชี่ยวชาญและมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาและสร้างความพึงพอใจให้แก่มือเข้าพัก

4. ความชำนาญด้านภาษาต่างประเทศ (Good Command of English) พนักงานบริการส่วนหน้าควรมีความรู้ความสามารถในการติดต่อภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะทักษะภาษาอังกฤษต้องอยู่ในระดับที่ดี เนื่องจากหน้าที่รับผิดชอบในงานบริการแก่แขกชาวต่างชาติ และหากมีความสามารถสื่อสารภาษาต่างประเทศอื่น ๆ เพิ่มเติมได้อีก ก็จะเป็นผลดีต่อการปฏิบัติงานยิ่งขึ้น

5. มีใจรักบริการและมีทัศนคติที่ดีต่องานที่ทำ (Service Mind) พนักงานบริการส่วนหน้าต้องมีใจรักบริการ มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับ มอบหมาย มีความจงรักภักดีและภาคภูมิใจต่อองค์กร ไม่นำข้อบกพร่องในแผนกหรือโรงแรมไปเผยแพร่ให้บุคคลภายนอกรับทราบ ซึ่งจะส่งผลให้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ

6. บุคลิกภาพที่ดี (Good Personality) เนื่องจากพนักงานบริการส่วนหน้าจะมีโอกาสได้พบปะและให้บริการแขกโดยตรง ดังนั้นจึงควรแต่งกายสุภาพเรียบร้อย บุคลิกคล่องแคล่วว่องไว พุดจาสุภาพ การวางตัว รู้จักกาลเทศะ วางตัวให้เหมาะสม ไม่นินทาว่ากล่าวผู้อื่น ยิ้มแย้มแจ่มใส ใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และมีท่าทีเป็นมิตรกับแขกตลอดการปฏิบัติหน้าที่การงาน เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างความประทับใจและความเชื่อถือให้กับแขกผู้มาเข้าพักและบุคคลที่มาติดต่อโรงแรมได้อีกทางหนึ่ง

7. ซื่อสัตย์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น (Be Honest) พนักงานบริการส่วนหน้าควรเป็นผู้เปิดเผยและปิดตัวเองในบางกรณี ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่พนักงานแผนกนี้ทุกคนพึงมี กล่าวคือ เป็นคนเปิดเผยเมื่อต้องพบปะผู้คน ชอบช่วยเหลือ มีความจริงใจและเต็มใจให้บริการ ส่วนการปิดตัวเอง กล่าวคือไม่นำข้อมูลหรือเอกสารที่เป็นความลับของแขกหรือโรงแรม ไปเปิดเผยให้บุคคลอื่น ได้ล่วงรู้

8. สุขภาพแข็งแรง (Healthy) พนักงานส่วนหน้าโดยมากจะทำงานเป็นกะ บางครั้งทำงานล่วงเวลาและมีวันหยุดน้อย โดยเฉพาะฤดูกาลท่องเที่ยว พนักงานจึงควรมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง เพื่อจะส่งผลดีต่อการปฏิบัติการทำงาน ทำให้เกิดการบริการที่ดีและมีคุณภาพ

9. ความจำดี (Memory Skill) พนักงานบริการส่วนหน้าควรมีทักษะการจดจำเพื่อใช้ในการจดจำชื่อและข้อมูลเกี่ยวกับแขกที่มาเข้าพัก เพื่อสร้างความประทับใจให้กับแขก ทั้งยังควรมีความสามารถจดจำข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก และอัตราค่าบริการต่าง ๆ ได้อย่างแม่นยำและถูกต้อง

10. ฉลาดและมีไหวพริบปฏิภาณ (Smart) พนักงานบริการส่วนหน้าควรมีความเฉลียวฉลาดในการทำงาน มีความสามัคคี สามารถทำงานเป็นทีม ให้ความช่วยเหลือเพื่อนร่วมงาน เช่น ในกรณีที่ลูกค้าตำหนิการให้บริการ หรือต้องการความช่วยเหลือ พนักงานจะต้องตั้งสติและรับฟังข้อมูลจากแขกอย่างตั้งใจ และพยายามหาทางแก้ไขสถานการณ์นั้น ๆ ให้กับแขกได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ไม่นำความผิดพลาดของเพื่อนร่วมงานมายกความดีความชอบให้กับตนเอง

11. ความสามารถในการใช้งานระบบ PMS (Property Management System) ซึ่งเป็นระบบพื้นฐานและเป็นระบบหลักสำหรับบริหารจัดการ โรงแรม โดยมีหัวใจของระบบคือการบริหารจัดการห้องพักเป็นสำคัญ พนักงานบริการส่วนหน้ามีหน้าที่ Front Office ที่ผู้สร้างและป้อนข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานและบริหารเกี่ยวกับการจอง การลงทะเบียนผู้เข้าพัก ข้อมูลผู้เข้าพัก สถานะห้องพัก ค่าใช้จ่ายของแขกที่เข้าพัก เป็นต้น

สรุป

แผนกต้อนรับส่วนหน้าเป็นจุดแรกและจุดสุดท้ายของโรงแรมที่จะได้พบปะและให้บริการแก่แขกผู้มาเข้าพักและบุคคลทั่วไปที่เข้ามาติดต่อหรือใช้บริการใน โรงแรม อีกทั้งยังเป็นแผนกที่ต้องดูแลให้บริการแขกอย่างใกล้ชิดที่สุด เป็นเสมือนจุดนัดพบ เป็นศูนย์กลางในการสื่อสารให้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ และประสานงานกับแผนกอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น แผนกการตลาดและการขาย ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกันในด้านของการสำรองห้องพัก และแผนกแม่บ้านในการจัดเตรียมความพร้อมของห้องพัก เป็นต้น ทั้งยังเป็นแผนกที่สามารถเพิ่มยอดขายให้กับโรงแรมได้ด้วยการพัฒนาการบริการ และสร้างความประทับใจให้กับแขก แผนกต้อนรับส่วนหน้าจึงมีโครงสร้างของแผนกที่เป็นระบบ

มีตำแหน่งหน้าที่มากมายหลายตำแหน่ง ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการไปจนถึงฝ่ายบริหารของแผนก เพื่อจะรองรับการทำงานบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ พนักงานในแผนกต้อนรับส่วนหน้านี้ควรเป็นผู้ที่มีมารยาทและจรรยาบรรณ มีหัวใจบริการที่จริงใจและสุภาพอ่อนน้อมต่อแขก เพื่อสร้างความประทับใจ ภาพลักษณ์ที่ดีของ โรงแรม และสร้างรายได้และผลกำไรให้แก่โรงแรม

คำถามทบทวน

1. ผู้เรียนมีความเห็นว่าแผนกบริการส่วนหน้ามีความสำคัญต่อธุรกิจโรงแรมอย่างไร
2. เพราะเหตุใดแผนกบริการส่วนหน้าจึงเป็นทั้งจุดแรกพบ และจุดอำลาของ โรงแรม
3. จงอธิบายการประสานงานระหว่างแผนกบริการส่วนหน้ากับแผนกอื่นในโรงแรม
4. จงยกตัวอย่างงานบริการในห้องโถง (Lobby) ของ โรงแรมว่ามีงานอะไรบ้างและพนักงานตำแหน่งใดที่รับผิดชอบต่อหน้าที่นั้น
5. จงอธิบายความสำคัญของรายงานสถานภาพห้องพักต่อการดำเนินงานของแผนกบริการส่วนหน้า
6. จงอธิบายขั้นตอนการดูแลบัญชีแขกผู้เข้าพัก
7. ประวัติของแขก (Guest History) มีประโยชน์ต่อการดำเนินธุรกิจของ โรงแรมอย่างไร
8. Business Center มีความสำคัญอย่างไรต่อธุรกิจ โดยเฉพาะ โรงแรมระดับ 5 ดาว
9. งานบริการในบริเวณโถงหรือล็อบบี้ของ โรงแรมมีงานอะไรบ้าง
10. เพราะเหตุใดพนักงานบริการส่วนหน้าจึงจำเป็นต้องมีคุณลักษณะของพนักงานขาย

เอกสารอ้างอิง

- ดวงธิดา นันทาภิรรัตน์. (2558). **การจัดการโรงแรม**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ธารีทิพย์ ทากิ. (2549). **การจัดการส่วนหน้าของโรงแรม**. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน).
- ปิยพรรณ กลั่นกลิ่น. (2546). **การปฏิบัติงานและการจัดการส่วนหน้าของโรงแรม**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์. (2540). **ประสบการณ์วิชาชีพการโรงแรม และภัตตาคาร หน่วยที่ 8-15**. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สุพัตรา สร้อยเพชร. (2553). **การจัดการการโรงแรม**. ขอนแก่น: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุรีย์ เข้มทอง. (2555). **การจัดการห้องพักและการจัดการอาหารและเครื่องดื่ม**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- อนุพันธ์ กิจพันธ์พานิช. (2546). **The Hotel รวมความรู้เกี่ยวกับงานโรงแรม**. กรุงเทพฯ: อีวแมน เฮอริเทจ จำกัด.
- อรรธิกา พังงา. (2553). **การจัดการและการปฏิบัติงานส่วนหน้า**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- Walker J. R., D.B.A., FMP. (2004). **Introduction to Hospitality Management**. New Jersey: Pearson Education, Inc.